

# NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvemši nedelje in praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti:  
Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

## Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 13.

TELEFON ŠTEV. 552.

UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 3.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

### 14. julij.

Francoski narod praznuje danes veliki spomin svobode. Na današnji dan je leta 1789 pariško ljudstvo naskočilo in razdelalo Bastiljo, najstrašnejšo ječo, v katero je kraljevska samovolja metala najbolj francoske duhove, če se niso slepo pokorili dvorni kamarili. Zadostoval je majhen zapečaten listič — lettre de cachet — in komandant Bastilije je poslal beriče po tistega, ki je bil v pismu imenovan. Kdor je na temelju kraljevega pisma prestopil prag te jetnišnice, ni več vedel, ali bo še kdaj dihal zrak svobode. In tako kraljevo pismo se je kaj lahko izposlovalo. Za najmanjšo zamero, ki si jo je nakopal nesrečnik pri kakem visokem gospodu ali pa pri dvornih damah in kar je bilo s temi odličniki v zvezi, je grozila Bastilja. Duhoviti Voltaire je bil n. pr. samo osumljen, da je spisal satiro, ki je ozlovoljila dvor in že je bilo poslano pismo, ki je zapovedovalo brezbožniško aretacijo in zapor v Bastilji. Kako se je šele ravnalo z drugimi, si lahko mislimo.

Razdejanje te kraljeve jetnišnice je dalo splošen signal za pohod revolucije proti vsem krvavim privilegijem nedelavnih aristokratskih slojev v Franciji in iz tega pokreta izvirajo dejansko tudi evropske moderne ustavne pravice naroda. Ob velikih bojih in naporih je šla ideja človeške svobode iz Francije čez Evropo. Mi se v socialne razlike med našo dobo in med epoko pred l. 1789 prav niti zamisliti ne moremo. Tako ogromen je napredek od tedaj do danes.

In vendar! Naša generacija živi v dobi, ka se kažejo znamenja novih diktatur, nove samovolje poedincev — oseb ali organiziranih enot — samovolje, ki je v bistvu enaka predrevolucionarnim tiranijam in se tudi poslužuje enakih metod.

Poglejmo v Italijo: cela vrsta poštenih Italijanov je bila umorjena, ker ni klonila pred tiranom, drugi so morali pobegniti pred zavratno smrtjo iz domovine, zopet drugim je bilo zaplenjeno premoženje in da se spomnimo našega naroda, ki je tej tiraniji izročen: nasilje sledi nasilju, za nedolžno besedo izda samosilnik — fašist pismo; lettre de cachet, in sodni dvor se pismu pokori. Slovan — nevšečnik roma v zapor. Taka samovolja, ki se odeva v forme pravice, je v resnici hujska kakor pa odkrita tiranija Bastilje. Grška, Španija, Portugal! Velika imena kot so to: rešitelj domovine v balkanski vojni Venizelos, globoki mislec in svobodoljub Unamun, padajo na listo izgnancev z rodne grude.

Na hitro roko, ko ne pride zagovornikom diktature na misel bolji razlog, se moderna tiranija opravičuje z varstvom proti boljševizmu. Kot da ni tudi ruska revolucija samo drugo veliko dejanje v moderni socialni drami človeštva, ki se je končalo z razdejanjem carske bastilje, pri čemur za bodočnost ne izpremeni ničesar dejstvo, da je bila ta bastilja razdejana v potokih nedolžne krvi, kakor niti mi ne moremo zanikati izvora svoje svobode v francoski revoluciji, zato, ker je gospodarila tudi nad nedolžnimi glavami giljotine.

Baš radi teh težkih in krvavih žrtev je naša dolžnost, da pridobitve osvobodjenja čuvamo in se nikdar za nobeno ceno ne vrnemo na pot samovolje, kajti vsaka samovolja vodi neizbežno v Bastiljo! Bastilja pa kliče — kri!

Zato se francoskega anarodnega praznika ne spominjamo kot zavezniki in prijatelji svobodoljubne Francije, ampak tudi v mislih na ohranitev svobode našega lastnega naroda, ki bi moral prav

### Radikali se sporazumevajo.

Beograd, 14. julija. Včeraj popoldne je bilo pri Boži Maksimoviću intimno kosilo, kjer so bili navzoči tudi Marko Trifković, dr. Srškić in Nikola Uzunović. V političnih krogih pripisujejo temu skupnemu kosilu poseben pomen, zlasti še zato, ker je g. Srškić pri kosilu poročal o celokupni situaciji in o razgovoru s Pašićem.

#### KOMPROMIS MED BOBIĆEM IN MAK-SIMOVICEM.

Beograd, 14. julija. V političnem življenju je zbudil pozornost sestanek med Božo Maksimovićem in državnim podtajnikom dr. Pernarjem. Razpravljala sta o vprašanjih administrativne narave in o izvedbi občinskih volitev v Vojvodini, za katere se radičevci zelo interesirajo. Kakor se doznava, se je po vsem oklevanju notranjega ministra vendarle dosegel nekak aranžma v vprašanju občinskih volitev. Boža Maksimović je konferiral s svojimi prijatelji in s poslanci, kateri so še v Beogradu. Na teh konferen-

cah so govorili o izvedbi volitev in se h koncu bavili tudi z vprašanjem spora v Beogradu. Zatrjujejo, da je v tem vprašanju prišlo do nekega sporazuma med Maksimovićem in med Bobićem skupino. Na intervencijo uglednih beograjskih radikalov in zlasti po sestanku dr. Srškića z Božo Maksimovićem je prišlo do nekega stika med obema kriloma. Zato se upa, da se doseže sporazum na bazi, da kot bodoči predsednik beograjske občine odpade iz kombinacije Bobić in tudi Karajovanović in da se za to mesto izbere tretja pripravnejša oseba. Včeraj je Ilija Mihajlović zatrjeval, da je ta aranžma uspel, ker sta tako Maksimović kot Bobić v interesu radikalne stranke in v interesu mirne izvedbe občinskih volitev v Beogradu popustila.

Dne 20. t. m. se sestane v Beogradu izvršni odbor radikalne stranke. Ta se bo bavil z vsemi spornimi vprašanji in spori, ki so nastali v več krajih v notranjosti Srbije.

### Vode naraščajo, nasipi popuščajo.

Beograd, 14. julija. V političnem življenju je nastala stagnacija, ker je vprašanje poplavljenega sedanega momenta eno najaktualnejših vprašanj, ki postavlja v ozadje vse druge, najsibo še tako važne politične zadeve. Situacija je tem težja, ker so začeli v zadnjem času popuščati celo nasipi, za katere so trdno računali, da bodo vzdržali. Po zadnjih vesteh je povodenj zavzela že skrajni obseg in preti opasnost, da bo voda že danes upropastila cele komplekse in porušila cela sela.

Včeraj je vojni minister obvestil Uzunovića o položaju in merah, ki so jih podvzeli on, prometni minister Vasa Jovanović in poljedelski minister Pucelj, da rešijo vsaj prebivalstvo pred katastrofo. Kralj se zelo interesira za poplavljenega kraja in je po dvornem ministru izrazil željo, da se ljudstvu čimprej pride na pomoč in se ljudje nastanijo v varnih krajih. Kraljevska vlada naj poskrbi vse, kar je treba, da se prepreči katastrofa.

#### KRITIČNI DNEVI MED 20. IN 22.

Novi Sad, 14. julija. Kulminacija stanja Donave se pričakuje med 20. in 22. t. m. Takrat bodo najkritičnejši dnevi.

#### VODA SE VEDNO NARAŠČA.

Osijek, 14. julija. Včeraj popoldne je

Drava dosegla 472 cm nad normalo. To je največja višina vode, ki je bila do zdaj zabeležena. Ljudstvu, ki stanuje preko poti v gornje mesto Osijeka, je bilo ukazano, da vso živino od tam spravi in pravede v Osijek, ker se pričakuje katastrofa pri nasipih Tardjanskoga in Dazona. Nasipe pri Redfali in v spodnjem mestu utrjujejo. Pripeljali so mnogo delavcev iz bližnjih sel, ki so preteklo noč vso noč delali.

#### ŽELEZNIŠKI PROMET PREKINJEN.

Zagreb, 14. julija. Zaradi povodnji je prekinjen železniški promet med Zagrebom in Gyekenyesom. Potniki morajo prestopati, ker je porušen neki most pri Mučni reki. Na progi Kloštar-Koprivnica vozijo polniški vlaki samo do Novega grada. Včerajšnji brzovlak, ki prihaja z Dunaja preko Maribora v Zagreb, je radi poplave med postajama Sv. Jurij in Store moral iti preko Dravograda, Celja in Zidanega mosta. Promet na tej progi pa je danes že vzpostavljen. Včerajšnji brzovlak iz Beograda je prišel v Zagreb z veliko zamudo, ker je med postajama Mitrovica in Voganj neki tovorni vlak skočil s tira in je bil zaradi tega promet onemogočen. Ovira je že odstranjena. Koprivnica je v veliki nevarnosti.

#### SEJA ODBORA ZA NOV DAVČNI ZAKON.

Beograd, 14. julija. Odbor za davčni zakon je včeraj popoldne razpravljal o členu 20., ki govori o pretvoritvi kronskih vrednosti v dinarske. Sprejete so bile vse manjše spremembe. Člen 21 je bil zaradi nekih prigovorov opozicije izločen in je minister želel, da prej prouči spreminjevalne predloge. Generalni direktor katastra Nedeljković je podal daljši ekspozé o doseganju dela na katastru. Dr. Sečurov je stavil pismen predlog, naj se o katastru čistih donosov ne razpravlja, temveč naj ta stvar ostane pri starem. Diskusije o tem predlogu so se udeležili samostojni demokrat Svetislav Popović, zemljoradnik Moskovljević, član Jugoslovanskega kluba dr. Hožar in sata-

tako nastopiti proti vsakomur, ki bi mu hotel postaviti — Bastiljo!

V tem duhu kličemo v spomin veliki francoski praznik tudi našemu narodu!

mostojni demokrat Jurij Demetrović. Nekateri so stavili slične predloge. Odločitev glede tega člena je bila odložena.

Nato se je otvorila diskusija o čl. 22. Dr. Sečurov je zahteval, naj se o tem členu ne razpravlja, predno ne bo sprejet člen 21., ker sta določili obeh členov v ozki zvezi.

Ker je bilo že kasno, se je seja prekinila in se nadaljuje danes ob 4. popoldne.

#### ST. RADIĆ NA SUŠAKU.

Sušak, 14. julija. Včeraj ob 2. popoldne je došel na Sušak Štefan Radić s svojim spremstvom. Danes ob 2. popoldne odpotuje on na otok Rab.

#### VELIKE PREMESTITVE V POLITIČNI SLUŽBI.

Beograd, 14. julija. V notranjem ministstvu pripravljajo nov ukaz o postavitvi, premestitvi in upokojitvi srezkih poglavarjev in drugih političnih uradnikov. Ukaz bo dogotovljen čez nekaj dni.

### Izjava Uzunovića.

Beogradu, 14. julija. Uzunović je sinoči, ko je odhajal iz svojega kabineta, izjavil novinarjem: »V političnem življenju današnjega dne ni nič novega.«

»Kaj pa je, gospod ministrski predsednik, s sklepi HSS? Ali je vse likvidirano?« so vprašali novinarji.

»Iz teh sklepov ne izhaja nič. Ti sklepi so bili označeni kot kašipot in ne kot zahteve. Nobenih zahtev ni bilo. Jaz se opiram na to, kar je izjavil Štefan Radić. V tem pravcu nimamo ničesar pričakovati.«

»Kaj pa je z dr. Nikićem?«

»Vprašanje dr. Nikića pač obstoji, toda menim, da je to njegova stvar. Od radičevcev nismo v tem pogledu prejeli nobenih zahtev. Tako pojmujejo stvar tudi oni in zato samo čakajo, da vidijo, kaj bo dr. Nikić napravil. Prosil bi vas, da podčrtate tole: Današnja kombinacija je široka. Nastajajo lahko trenja in potresi zaradi različnega naziranja o uporabi metod. V nobenem slučaju pa osebne zadeve ne morejo dati povoda za kak spor in ne morejo izzvati razkola. Situacija je bolj stabilna, kakor pa bi se utegnulo misliti.«

#### PASIĆ SE VRNE DNE 25. JULIJA.

Pašićeva okolica je včeraj zatrjevala, da Pašić pride v Beograd 25. t. m. in da je opustil namero, odpotovati v Evian les bains, kakor so mu svetovali zdravniki. Na njegov povratek težko čakajo posebno vsi njegovi prijatelji, ki upajo, da se bo z njegovim povratkom politični položaj premaknil z mrtve točke.

#### DR. NINČIĆ O SVOJI BLEJSKI AVDI-ENCI.

Zagreb, 14. julija. Sinoči ob pol 10. je z brzim vlakom potoval skozi Zagreb na poti z Bleda v Beograd zunanji minister dr. Ninčić. Pri tej priliki je dr. Ninčić izjavil, da je bil njegov poset pri kralju na Bledu v zvezi z vprašanji naše zunanje politike. Poročal je kralju o vseh vprašanjih svojega resora. To je bil redni referat. Zadnjič on še ni utegnil kralju poročati, ker je kralj nenadno odpotoval v poplavljenega kraja. Dr. Ninčić je naglašal, da naše ministristvo vodi intenzivno akcijo za utrditev miroljubnih odnošajev z večino naših sosedov.

#### PONOVEN SESTANEK JOVANOVIĆA Z DAVIDOVIĆEM.

Beograd, 14. julija. Včeraj je Ljuba Jovanović v svoji vili konferiral z Nastas Petrovićem in nato tudi z Ljubom Davidovićem. Ti sestanki se spravljajo v zvezi z namerami opozicije, da bi položaj spremenili v svojo korist. Opozicija zahteva vse mogoče stvari, samo da bi vrgla vlado g. Uzunovića.

#### GENERAL DA COSTA POBEGNIL.

Pariz, 14. julija. V Lizboni vlada velik kaos. General Costa, ki je bil interniran, je pobegnil. Uspelo mu je, organizirati čete, s katerimi se pripravlja za napad na Lizbono.

#### ITALIJA GRADI TORPEDOVKE.

Berlin, 14. julija. Po vesteh iz Rima, bodo te dni spuščene v morje štiri nove italijanske torpedovke. Poleg teh štirih se gradi še 16 torpedovk, ki bodo kmalu končane.

#### POSŁANIK JEFTIĆ V AVDIJENCI.

Beograd, 14. julija. Včeraj se je prijavil za avdienco pri kralju Boško Jiftić, naš poslanik v Tirani, da bi obvestil kralja o svojem prihodu in o svojem nadaljnjem delu, ki ga misli začeti v Tirani.

## Slavospevi ljubljanskemu gerentskemu svetu.

V »Obzorju« je bil priobčen članek, v katerem se zahteva, da se že enkrat razpišejo ljubljanske občinske volitve. To tudi vsled tega, ker more razviti obsežen komunalni program in ga izpeljati samo občinski svet, ne pa gerentski svet, ki nima pravice, da bi sklepal o potrebnih posojilih ali pa povikal občinske doklade.

Na ta članek je reagiral tudi »Jutro« in kajpada na način, ki je temu kritičnemu esdeesarskemu glasilu edino primeren.

»Jutro« menda misli, da je še vedno glavni argument v politični debati smešenje političnega nasprotnika in tega svojega patentnega argumenta se tudi »Jutro« v obilni meri poslužuje. Popolnoma pa zadostuje, če ta način »Jutrovega« argumentiranja zopet enkrat konstatiramo in da prepustimo jutrovski gospodi slavo, da se nje sploh ne more smešiti.

Koncem svojega odgovora pa skuša »Jutro« tudi napisati nekak slavospev na delo ljubljanskih gerentov ter pri tem razkriva nazore, ki so za komunalno politiko esdeesarske prav značilni.

Tako je »Jutro« gradnja elektrarne na Savi popolnoma nepotrebna. Naj si prečita »Jutro« tozadevne članke inž. Guliča v »Orjunu«, naj vpraša tudi druge inženirje in naj si obenem zapomni, da se je o tej stvari tudi že razpravljalo v ljubljanskem občinskem svetu. Potem bomo pa o stvari izpregovorili še kaj več.

Enako more biti samo jutrovski gospodi smešna zahteva po razširjenju cestne železnice. Kdor ima avtomobil, ta res nima potrebe, da bi se vozil s tramvajem. Toda dokler nima Ljubljana cestne železnice do Save, Viča, Šiške in drugih predmestij, tako dolgo se tudi ne more razviti prava stanovanjska akcija. Naj si »Jutro« samo ogleda cene stavbišč v mestu in v okolici in potem bo morda razumelo zahtevo ljubljanskega prebivalstva po cestni železnici.

Cisto v maniri »Jutrac« je tudi, če se predlog o posojilu kratkoma označuje kot skrb

»kako delati dolgove«. Sicer pa mislimo, da je mnogo bolj pametno, če esdeesarska gospoda o dolgoviščih molči. Poglavlje o gospodarjenju esdeesarske po denarnih zavodih jemlje tem ljudem pač vsako pravico, da bi govorili, kako delajo drugi radi dolgove. Takih milijonskih deficitov kakor esdeesarski ni naredil v Sloveniji še nihče.

Ljubljana ima velike naloge in če noče država vsled vladajočega centralizma — za kar ima ravno »Jutro« prav lepe zasluge — ničesar storiti za gradbeno akcijo, bo morala to storiti pač ljubljanska občina. In naravno, da ji bo to mogoče le s posojilom. Tega pa ima pravico najemati le občinski svet in nihče drug in tudi ne gerentski svet. Tudi o tem bo še govoril ljubljanski občinski svet. Poleg tega pa čaka Ljubljano še vse polno drugih nalog, katerih se tekom let, kar je ugrabljena Ljubljani avtonomija, ni nihče niti dotaknil. In če »Jutro« vsega tega ne vidi, potem je pač to dokaz njegovega popolnega neumevanja dobre komunalne politike.

Da pa pridemo še na slavospeve »Jutrac« na delavnost ljubljanskega gerentskega sveta. Tako silni so bili ti slavospevi, da je »Jutro« svoje dni celo fotografiralo, kako v Ljubljani sneg kidajo. Že to je značilno, da rabi »Jutro« za svojo reklamo tudi take stvari.

Kar se pa tiče slavospevov samih, je treba reči sledeče: O delu gerentov je kompetent soditi edino ljubljanski občinski svet. In ko se to sestane — kar se bo moralo tudi enkrat zgoditi — se bo ta te svoje pravice tudi sigurno poslužil. Tedaj pa bomo tudi videli, v koliko so ti slavospevi upravičeni in tedaj bo tudi šele izrečena končna beseda.

Do tedaj pa naj »Jutro« fotografira ne samo, kako se na modern način v Ljubljani kida sneg, temveč tudi, kako se na še bolj moderen način pobirajo smeti in slično. To zadnje, da vsaj v enem oziru odgovorimo v maniri »Jutrac«.

## Mussolinijev Credo.

IV.

Pridobitve vsled svetovne vojne. — Mussolinijeva definicija države.

Ako se Italija ne bi bila udeležila svetovne vojne, bi prav gotovo ne bila doživela te najnoveje nacionalne revolucije, da celo verjetno je, da bi bila padla v naglo degeneracijo. Naša udeležba v vojni je bila dogodek znamenitega narodnega pomena ne le radi diplomatskih in teritorialnih pridobitev, ki nam jih je vojna prinesla, ampak tudi zaradi simboličnih in političnih notranjih vrednot. Resnica je, da je Italija želela zaokrožiti svoje ozemlje s pokrajinami, ki jih je Avstro-Ogrska po krivici imela stoletja podjarmljene; dejstvo je, da smo potrebovali v svojo — pa tudi njihovo lastno — korist Trento, Trst, Reko in Zader, ne le, ker so to važna mesta, ampak zato, ker so to skrajne predstave italijanskega naroda, ki se niso bile priključene italijanskemu kraljevstvu. Toda najvažnejša resnica je pa to, da se je Italija v dobi 1915—1918 prostovoljno ponudila, da prestane najvišjo preizkušnjo narodne moči in edinstva, kajti armada več kakor petih milijonov mož je šla v ogenj pod zastavami kralja Viktorja Emanuela in je pretopila vse svoje razrede in mase v enem samem kotlu heroizma.

Vojna je dopolnila naše ujedinjenje ne samo s tem, da nam je vrnila zgornji Jadran in zgornje Trentinsko, ampak tudi zato, ker je povzročila, da je moderna Italija, ki se je petdeset let ukvarjala edino z malimi afriškimi vojnami, postavila na noge prvič v svoji zgodovini mogočno narodno armado in jo popeljala k zmagi nad velikim in vojaškim cesarstvom, ki je stoletja gospodovalo severnemu delu italijanskega polotoka.

Italijanski državniki, ki so imeli v rokah vladne vajeti l. 1914, niso razumeli idealnih nagibov, ki so podžigali našo mladino na vojno. Starci so videli v državi le upravo vlado in javnih financ ter brezstranskega sodnika v sporih med političnimi strankami. Mlad generacija je pa država bila voditeljica in varuhinja eksistence ter blagostanja vsakega posameznega sonarodnjaka. Nobenega dvoma ni, da je vojna okrepila notranje življenje države in da je razširila temelje nacionalne strukture duhovno, gospodarsko, politično in moralno. Narodna zavest in vladna avtoriteta sta mnogo pridobili.

Ze omenjeno nesorazmerje med visoko kulturo Italije in pa med njeno omejeno politično izkušnjo in vplivom je izginilo. Vojna je torej prinesla narodu najdragocenejši dar, ki si ga je mogoče misliti.

Ko so fašisti sklenili ta dar varovati in ga povečevati, in ko so vzeli pod svoje okrilje skupni zaklad patriotske miselnosti, so nalezli glede vere v izvršeni narodni čudež na

malodušnost in pa na opozicijo že opisanih treh strank: socialistov, krščanskih demokratov in radikalnih prostozidarjev. Ker se fašizem bori za zopet prebujeno narodno zavest Italije, je bilo neizogibno in logično, da se je moral odločiti za uničenje teh preživljih internacionalcev, ki so neprestano skušali diskreditirati vojno in zmago.

Prezemiš državno vladno na temelju splošno znanih dogodkov l. 1922, se je fašizem lotil polaganja čvrste baze za svoje narodne in vladne rekonstrukcijske zamise. V tem oziru sega ta najizrednejši revolucionarni pokret s svojimi daljnimi toda nedvomljivimi začetki pol stoletja nazaj v italijanski Risorgimento, ki je ves čas čakal na sedanjo izpolnitev italijanske državne zavesti. Že leta 1921 je edinstveni in močni mož, ki mu je bilo namenjeno povesti fašizem k osvojitvi politične moči, Mussolini, izpovedal načelo nacionalizma, ki je dejal: »država je zakonito vtelesenje naroda. Politične institucije učinkujejo samo toliko, kolikor so v njih izraženi in zavarovani interesi naroda.«

In pa nadalje: »narod ni samo suma živih narodnjakov, še manj je pa on sredstvo za dosego strankarskih namenov. On je organizem, ki živi v neomejenem številu generacij in posamezniki so v tem organizmu samo prehodne enote. Narod je najvišja sinteza materialnih in moralnih vrednot rase.«

Da bo teoretična vsebina fašizma kot globalne sile v zgodovini Italije bolj umljiva, se moram izraziti točneje. Svoboda ne more biti samo kak abstrakten splošen pojem: ona ima v izpreminjajočih se okoliščinah narodovega političnega življenja vselej svoj določen pomen. Božje pravice suverenov, posvečene in nedotakljive, se v našem modernem času ne priznavajo več; toda niti svobodi ljudstva ne gredo tiste absolutne in nesporne pravice, ki jih je proglasila francoska revolucija. Moderna državniška umetnost je vstvarila v ustavnem režimu idealno in praktično sredino med obema ekstremoma. Italija ima ta hip glavno nalogo v tem, da se kot ustavna država obvaruje korupcije, propadanja in ruina. Ruin bi bil končni rezultat, če bi se v ustavi parlamentarni državi podelila taka mera svobode, da se ne bi dala spraviti v sklad s funkcijami ranjem države. Svoboda služi državi samo za usmeritev vseh narodnih energij v splošni blagor. Čim pridemo do spoznanja, da narod ne more biti srečen, ne premožen in ne spoštovan, če ni močna in spoštovana država, kateri pripada, se takozvana »reakcionarnost«, fašizma razbije v nič. Pokaže se pa slika velike patriotske Italijanske demokracije, osnovane na zavestni volji ter spontanem sporazumu narodnih mas in vladajočih razredov v svrhu podreditve vseh narodovih energij narodovi blaginji.

## Nov uspeh centralizma?

ZELEZNIŠKI PROMET OGROZEN.

Kakor znano, se je pri sestavi zadnjega proračuna silno štedilo. S štedenjem se sicer ni doseglo, da bi bil proračun manjši, temveč je bil narobe za več kot milijardo povzgan, toda redukcije so se dosegle vseeno. Zalibog pa so se dosegle tudi take redukcije, ki bodo samo v nad vse obšutno škodo gospodarstva.

Med take brezglave redukcije spada tudi redukcija, ki je vzela ljubljanski železniški direkciji okoli 2000 pomožnih delavcev. Ne bomo govorili o socialni plati take redukcije, ker je že običajno, da socialni oziri pri beograjski vladi ne igrajo prav nobene vloge. Pač pa je treba spregovoriti o drugi posledici te redukcije, to je o njenem vplivu na

naše gospodarstvo. Enodušna sodba strokovnjakov je, da so te redukcije tako obsežne, da je vsled njih redcen železniški promet ogrožen. In ne prenaravno, ker morali bi imeti preje naravnost strahovito upravo, če bi bilo zaposlenega toliko nepotrebnega osebja, da bi samo z eno redukcijo in pri samo eni direkciji bilo vrženih 2000 ljudi na cesto. To pa je popolnoma izključeno, ker je notorično dejstvo, da je bila ravno ljubljanska direkcija najbolje upravljana.

Zato treba grdo napak, ki so jo zakrivila stvaritelji proračuna, popraviti in z naknadnimi krediti dobiti potreben denar, da ostane reducirano osebje v službi. Da bi po uničenju cest doživeli še polom našega

železniškega prometa je vendar malo preveč.

Teh 2000 reducirancev pri železniški direkciji je zopet glasen dokaz, kako absolutno nesposoben je centralizem. Pa da bi bil samo to! V zvezi s temi redukcijami je namreč tudi centraliziranje železniških dobav. Ni centralizem samo nesposoben, temveč ko vsi nesposobneži je tudi grabežljiv. Ne zadostuje mu več, da so bile njegova domena vse velike državne dobave, ki so dajale posrednikom milijonske dobičke, sedaj se hoče polastiti tudi onih najmanjših dobav, kjer se da zaslužiti le malo. In s centralizacijo dobav se jih je tudi polastil, posledica tega pa bo, da bo država plačevala vse dobave dražje, ker bo plačevala sedaj še posredovalnino za slabše blago, česar preje, ko je dobavljal naš trgovec solidno blago, ni bilo treba.

Tako je centralizem v samo škodo in če so danes samostojno demokrati listi ogorčeni vsled redukcije, potem je njih ogorčenje nepristno. Zakaj nihče ne ti tako vlekli za centralizem in še danes bi ga podpirali z vsemi močmi, če bi jih ta podprl z ministrskim stolčkom. Potem bi pa bilo vse dobro, mi pa bi bili separatisti, ker se ne moremo in nočemo sprizniti z napakami nesposobnega centralizma.

## Politične vesti.

— K politični situaciji. Vlada posveča predvsem svojo skrb poplavljenim krajem in pripravila veliko nabiralno akcijo med prebivalstvom. Istočasno se pa vrše tudi razni sestanki z ozirom na napeto notranje politično situacijo. Od vseh teh sestankov je najvažnejši sestanek ministrov dr. Ninčiča, Maksimoviča in Nikića na Bledu. Radikalni bojevo na vsak način, da se St. Radić popolnoma umakne iz politike, ker bi po tem dr. Nikić, ki ga radikalni nečajo žrtvovati, lažje razbil enotnost HSS. Na blejskem sestanku treh ministrov se skuša določiti načrt, po katerem bi se radikalna namera izvedla. Blejski sestanek ministrov obenem dokazuje, da je prišlo med dr. Ninčičem in Božo Maksimovičem do soglasja in da je bila posredovalna akcija dr. Perića uspešna.

— Dve organizaciji HSS za dr. Nikića. — Mestna odbora krajevne organizacije HSS v Bugojnu in Brodu sta protestirala proti izključitvi dr. Nikića, ker niso bili podani prav nobeni vzroki za izključitev.

— Dr. Ninčič časnikarski podjetnik Demokratska »Pravda« nastopa ostro proti temu, da je postal dr. Ninčič, ki ni bil nikdar novinar, časnikarski podjetnik. Dr. Ninčič je postal še pred vojno minister in v radikalni stranki on za Pašića nadalje ministruje. Prevzel je zunanje ministristvo prvotno le kot zastopnik Pašića, polagoma pa je sam postal pravi vodja ministristva. Kot tak je začutil potrebo, da dobi vpliv na tisk. Toda mesto da vodi zunanjo propagando, je začutil potrebo, da postane časnikarski podjetnik. S tem pa postane vsem drugim časopisom konkurent. Iz take situacije pa ne more nastati nič dobrega. Časopisi ne morejo ločiti zunanjega ministra od časopiškega podjetnika in zato ne gre, da je zunanji minister obenem časopiški podjetnik. — Pa koliko stvari še ne gre, a pri nas gredo vendar! Zato tudi protest »Pravde«, pa naj bo še tako upravičen, ne bo prav nič pomagal.

— Kočevska radikalna »Ljudska Samouprava« razmotriva v svoji zadnji številki razmerje Orjune do države. Pravi, da je čisto pravilno, če z ozirom na nacionalno početje nekaterih uradov izraste iz naroda organizem, ki reagira proti temu postopanju uradov. Delovanje »Orjune« mora pa iti paralelno z delovanjem državnih uradov in je zdrav pojav narodnega organizma. S tega stališča presoja tudi »Ljudska Samouprava« ljubljanske dogodke. Z drugimi besedami se pravi to, da »L. S.« dela sicer poklone »Orjunu«, da pa si svojega mnenja ne upa jasno povedati. Sicer pa je treba k izjavam radikalnega glasila iz Kočevja pripomniti, da so ta v hudem nasprotju z resnico. Da »L. S.« »Orjuna« narodna organizacija kot reakcija proti napakam uprave, kratkoma ni res in če bi »Orjuna« v Sloveniji nastopila na volitvah samostojno, si ne bi priborila niti enega mandata in tudi z ostankom ne. Toda ne glede na to je tu še eno vprašanje, ki je najvažnejše: kdo ima namreč legitimacijo, da si lasti pravico, da postane arbitar ne samo nad delovanjem državne uprave, temveč tudi nad mišljenjem naroda. Če že hoče biti kočevska »L. S.« načelna, naj se loti tudi tega vprašanja »Z radikalnega stališča, ne pa samo s pokloni.«

— Anglija odobrava italijansko mednarodno politiko. Že v abesinskem vprašanju se je videlo, da je dosežen med Anglijo in Italijo v zunanji politiki gotov dogovor. Angleško podpiranje Italije v tangerskem vprašanju je to še jasneje pokazalo. Končno pa je o tem izpregovorila še »Westminster Gazette«, ki piše, da je Anglija popolnoma soglasna z akcijo Italije proti pangermanstvu. Anglija sicer te akcije ne bo direktno podpirala, pač pa jo spremlja s simpatijami. Priključitev Avstrije k Nemčiji je nemogoča, ker nasprotuje mirovnim dogovorom. Da lje trdi »Westminster Gazette«, da izvaja Italija v srednji Evropi pacifiistično akcijo in da more zato računati na angleško podporo. Italija se je sporazumela z vsemi nasledstvenimi državami ter jamči danes za mir v srednji Evropi. List zavrača mnenje jugoslovenskega časopisa, da bi bil grško-jugoslovenski pakt, ki je bil sklenjen pod patronato Italije, napreren proti Jugoslaviji. — Itamnje škodovati interesom Jugoslavije. Itamnje izvaja v srednji Evropi samo pacifiistično misel in zato nima nobenih agresivnih ciljev proti Jugoslaviji. Zato more biti jugoslovenska vlada popolnoma mirna. — Nad vse bi nas veselilo, če bi mogli optimizem političnoznega glasila londonske vlade deliti tudi mi.

— Primo de Rivera, ki je prišel v Pariz, da podpiše špansko-francosko pogodbo o Ma-

roku, je bil pri svojem prihodu v Pariz navzlic vsem varnostnim odredbam policije izžvižgan. Socialistične stranke so izdale na delavstvo poziv, da priredi še nadalje demonstracije proti španskemu diktatorju.

## Kratke vesti.

Bivši portugalski predsednik general Gomez da Costa je bil aretiran in prepeljan na Azorske otoke, kjer bo interniran.

Sovjeti so posodili Mongolski za oboroževanje 10 milijonov zlatih rubljev.

Amerika je posodila evropskim državam in korporacijam od januarja do maja t. l. 430 milijonov dolarjev, od katerih je dobila Nemčija 150 milijonov.

Francoska ofenziva v Maroku se je pričela ter bodo skoraj vse vstake čete likvidirane.

Japonski mornarski proračun za letošnje leto znaša 320 milijonov jenov (160 mil. dolarjev), t. j. za 80 milijonov manj kot laniški proračun.

Elisabeth Förster-Nietzsche, sestra velikega nemškega filozofa, je praznovala te dni svojo osemdesetletnico. Njena zasluga je, da so bila vsa dela velikega filozofa človeštvu ohranjena. V priznanje za njene zasluge ji je nakazal predsednik Hindenburg čast pokojnika.

ZAVAROVANJE DNEVNIČARJEV, KONTRAKTUALNIH URADNIKOV IN DELAVCEV ZAPOSLjenih V DRŽAVNIH NAPRAVAH IN USTANOVAH.

Ker je člen 290. fin. zakona glede obveznega plačevanja zavarovalnine po zakonu o zavarovanju delavcev z dne 22. maja 1922 za osebe zaposlene pri državnih uradih in napravah po svoji redakciji nejasen, je predložil Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu ministru za socialno politiko tozadevno predstavo, na kar je minister izdal z dopisom ministristva za socialno politiko od 11. junija 1926 broj 193/IV sledečo avtentično interpretacijo.

1. Dnevničarji, honorarni in kontraktualni uradniki, kakor tudi delavci zaposleni pri državnih uradih in ustanovah niso oproščeni obveznega zavarovanja po zakonu o zavarovanju delavcev, marveč so oproščeni le od plačevanja prispevkov za to zavarovanje.

2. Ker gori navedene osebe niso torej oproščene obveznega zavarovanja, mora plačati država kot njihov delodajalec v smislu § 35. ZZZ vse prispevke za njihovo zavarovanje.

3. Prispevki za delavsko zbornico in borzo dela se morajo pobirati na dosednji način.

Z ozirom na gornji odlok in po sklepu predsedništva Osrednjega urada za zavar. delavcev se upostavlja glede zavarovanja gori navedenih oseb stanje, ki je veljalo pred 1. aprilom 1926. Okrožni urad naproša vse prizadete državne urade in ustanove, da predložijo z dnem 1. aprilom 1926 ponovne prijave za vse zavarovane zavezane osebe.

## Književnost.

LJUBLJANSKI ZVON.

Vsebina zvezka za mesec junij in julij: 1. Anton Lajović: Ali je narodna umetnost lahko socialno škodljiva? 2. Vladimir Levstik: Hilarij Pernat. (Dolge prih.) 3. Radič Rehár: V Lendavskih gorah. 4. Slavko Grum: Spomladi. 5. Janko Glaser: Iz pisem Ivana Cankarja Anici Lušinovi. (Konec.) 6. Tone Seliskar: Solnčna roža. 7. Bratko Kreft: Cigani. 8. Pavel Golia: Najtišji zvok. 9. Dr. N. Preobraženski: Nova Rusija; Vsevolod Ivanov; Vsevolod Ivanov, Povest o sebi. 10. France Bevk: Beg pred senco. (Dolge prih.) 11. Književna poročila: Slovenska dela: Dr. Janko Polec: Kraljestvo Ilirija (Dr. France Goršič). — Molière - F. Juvancič: Namisljeni bolnik (Pavel Karlin). — Rudolf Pečjak: Kraljična z mrtvim srcem (A. D.). — Srbsko-hrvatska dela: Generacija pred stvaranjem (F. Zwitter). — 12. Kronika: Domači pregled: Beograjska drama v sezoni 1925/26. (Ferdo Kozak). — Francoska grafika XVII. in XVIII. stoletja (K. D.). — Kolektivna razstava Božidarja Jakca in Josipa Gorupa (K. Dobida). — In memoriam Andreja Smoléta (K. D.).

DR. A. GOSAR: NAŠA POLJEDELSKA STATISTIKA.

(Ponatis iz »Časa« XX., 5.)

Vel. 8, 50 str. Založila Leonova družba. Dobiva se pri upravi »Časa« (Jugoslovenska tiskarna v Ljubljani, Kolportažni oddelek) in v knjigarnah. Cena 10 Din. — Knjižica obsega štiri poglavja. Najprej avtor kratko prikaže organizacijo naše poljedelske statistike, da čitatelj vsaj približno ve, kako so nastale številke, ki jih pozneje v knjižnici čita. V drugem poglavju so pregledno zbrani in razvrščeni vsi važnejši podatki naše poljedelske statistike. To poglavje obsega: a) pregled celokupne površine, b) pregled obdelane zemlje, c) pregled kultur, d) pregled letnega pridelka najvažnejših kultur (s 7 pododdelki), e) živina, f) poljedelsko orodje in stroji (s 5 pododdelki). V pododdelku, kjer se govori o letnem pridelku najvažnejših kultur, je naveden tudi povprečni pridelok na 1 ha, tako da se razlika, ki je v tem pogledu med posrednimi oblastmi, povsod jasno vidi. Tretje pogl. razpravlja na osnovi prej navedenih podatkov o možnosti napredka v našem poljedelstvu. Da bi se bolje videlo, kako bi se moglo naše poljedelstvo razviti, je avtor nanizal v tem pogledu celo vrsto analognih podatkov iz drugih držav ter je na osnovi tega izvedel nekaj zanimivih zaključkov. To poglavje je v knjižici gotovo najbolj zanimivo in spodbudno. Tem svojim izjavam je avtor dal poseben poudarek s tem, da je v četrtem poglavju sumarično pokazal zlasti na osnovi povodne in uvozne statistike kako velikega pomena je poljedelstvo za vse naše narodno gospodarstvo. S tem se je knjižica zaokrožila v celoto ki nima več zgolj statističnega značaja, marveč bo služila vsem, ki se bodo hoteli poučiti o stanju in o bodočnosti našega poljedelstva, kakor tudi o vlogi, ki mu gre v našem narodnem gospodarstvu.

DAJTE ZGLED!

Koliko municije je doalej eksplodiralo, seveda tudi ne da natančno ugotoviti. Znan pa je, da se je nahajalo samo v največjih dveh skladiščih 90.000 funtov črnega smodnika.

50.000 drugih zelo eksplozivnih snovi, v ostalih 200 skladiščih pa velikanska množina granat, šrapnelov, letalskih bomb, strelnega bombaža in drugih eksplozivnih snovi.

Depot, ki je so ga začasa vojne zelo razširili, je bil baže tako zgrajen, da je bilo izključeno, da bi se bila kaka eventualna eksplozija razširila od enega objekta na drugega. Mornariški strokovnjaki si razlagajo dejstvo, da je zavzela katastrofa tako velikanske dimenzije s tem, da je bila v skladiščih nagromadenjena tako enormna količina eksplozivnih stvari in s tem, da je nastala že po prvi eksploziji silna vročina, ki vžiga sedaj še ostale zaloge. Fakično poročajo očitvidci, da se odpre vsako skladišče v trenutku eksplozije na vrhu. Strehe namreč niso pritrjene, temveč na zidovje samo položene. S tem se je hotelo dati pritisku v slučaju eksplozije smer navzgor in preprečiti učinek na strani, proti drugim objektom.

Takoj po prvem poročilu o nesreči so bile rekvirirane iz vseh okoliških mest večje vojaške čete in oddelki državne policije, ki so ves teren v okoliših več kilometrov cernirale.

Vse brzojavne in telefonske proge so razdrte.

## Sport.

Važne inozemske nogometne tekme: Barcelona—Curih 5 : 2. Na povratku iz Prage je moštvo Barcelone igralo v Curihu in zmagovalo po lepem boju 5 : 2 (3 : 1).

V finalu za italijansko mojstrstvo sta si stala nasproti Juventus in Bologna, toda do odločitve ni prišlo. Tekma je končala 2 : 2 (1 : 0).

Albin Steenros, olimpijske zmagovalce v maratonskem teku, je pretekel v Brocklynu v eni uri 17 km 430 m. Francoz Vauthier je zboljšal rekord v skoku ob palici, ki ga je nedavno postavil Vintonsky, na 3.81 m.

Lahkoatletske tekme za mojstrstva Združenih držav Severne Amerike so se te dni izvajale v Filadelfiji. Udeležilo se jih je tudi nekaj evropskih atletov, ki so pa bili brez izjeme poraženi. Zmagovalci v posameznih mojstvih so bili sledeči: 150 y : Borah 9.8 sek. — 220 y : Sharkey 21.4 sek. — 440 y : Kennedy 48.6 sek. — 880 y : Martin 1 : 53.6 — 1609 m : Hahn 4.16 min. — 6 milj (9654 m) : Rif 31.31 min. — 120 y pregraje : Dye 14.6 sek. — 220 y pregraje : Grumbly 24 sek. — 440 y pregraje : Taylor 55 sek. — hoda na 3 milje : Hinkel 21.31.2 — skok v višino : Osborna 1.945 m — skok v daljavo : de Hart Hubbard 7.69 m — skok ob palici : Harrington 3.965 m — disk : Cl. Houser 46.83 m — krogla : Schwartz 15.22 m — kopje : Kuk 60.87 m — troskok : Casey 15.05 m — kladivo : Max Greath 49.06 m.

V Dorpatu so se izvršile začetkom julija tekme ja estonska mojstrstva v desetboju, štafetnem teku, skoku brez naleta, v teku na eno uro in damskih mojstvih. Ker se slavna estonska desetoborca Kleinberg in Rahn nista udeležila tekem, je zmagal v desetboju Irask. V skoku na daljavo brez naleta je bil prvi Lahi z 3.02 m, v skoku v višino brez naleta Rahn 1.425 m in v troskoku brez naleta Blumenhoff z 8.87 m. V stafeti 4 × 100 m in 4 × 400 m je zmagalo moštvo »Revaler Kalev« v 46.3 ozir. 3.40.9. V teku na eno uro je pretekel Laurson 15.79 km. Pri damskih tekmah je zmagala v teku na 60 m Rebane v 8.4 sek., ki je dobila tudi v skoku na daljavo prvo mesto z 4.91 m.

Pri bojnih igrah v Kölnu je postavil težkoatlet Muhlberger v peresni teži (do 60 kg) štiri nove rekorde in sicer je potegnil z levo v 8.4 sek., sunil z desnico 90 kg, obojerno potegnil 90 kg in obojerno sunil 115 kg. Pač izborni uspehi za tako lahkega atleta.

## Gospodarstvo.

LJUBLJANSKA BORZA,  
dne 13. julija 1926.

Zaključki: Bukovi plohi, neobrobli, 40 mm — 100 mm, od 2 m napr., fco vag. meja, 1 vag., 500; bukovi plohi, neobrobli, 90 mm, od 2.50 m napr., fco vag. meja, 1 vag., 500; bukovi plohi, ostrorobi, paralelni, očeljeni, od 27 do 80 mm, od 2 m napr., fco vag. Sušak, 3 vag., za 1. 900, za 11. 720; hrastova meterska, suha drva, fco vag. meja, 3 vag., 18.75; javorjevi (beli) plohi, suhi, zdravo in lepo blago, ogledano, fco vag. nakl. posl., 2 vag., 550. Merkantilna banka, Kočevje 102.

## BORZE.

Zagreb 13. julija. Devize: Newyork 56.4286 — 56.7236, London 275.08—276.28, Pariz 144.12 — 146.12, Praga 167.413—168.413. Curih 1094.55—1098.55, Milan 190.4—191.1, Berlin 1349—1353, Dunaj 798.68—802.68.

Curih, 13. julija. Beograd 9.13 25, Newyork 516.50, London 25.11, Pariz 13.075, Praga 15.30, Milan 17.45, Berlin 122.975, Dunaj 73.975, Bukarešta 2.325, Sofija 3.525, Budapešta 0.007230.

Jack London:

## Morski vrag.

Sočutno je položila roko na mojo ter rekla: »Pričeti boste morali pač iznova.«

»Ej, verujte mi, moja jeza ne pomeni nič hudega; piti muhi ne bi mogel nič žalega storiti,« sem se bridko nasmajal v odgovor. »Najhujše pa je, da on to ve. Imate prav. Ako je podrl škarje, ne preostane nič drugega, kakor da še enkrat pričnem iznova.«

»Ampak potem bom na ladji stal na straži,« sem bleknil čez nekoliko hipov. »Ako poseže vmes —«

»Jaz se ne upam ostati vso noč sama na suhem,« je rekla Maud, ko sem se pomiril. »Koliko lepše bi bilo, če bi bil dober do nas in nam pomagal. Tako udobno bi vsi živeli na krovu.«

»Bomo tudi,« sem zatrdil, še vedno srdito, kajti hudo mi je delo, da je uničil škarje. »To se pravi, vi in jaz bova bivala na krovu v prijateljskem razmerju z Larsenom ali ne.«

»Otročje je od njega,« sem se zatem zasmajal, »da kaj takega stori, od mene pa, da se jezim zavoljo tega.«

Srce mi je močno utripalo, ko sva splezala na krov in videla razdejanje, katerega je bil naredil. Škarij ni bilo več. Vse vrvi so bile porezane. In on je dobro vedel, da nisem znal preplezati raztrganih vrvi. Neka misel mi je šinila v glavo. Pohitel sem k motovilu. Ni hotelo delovati. Polomil ga je bil. Prepadena

123

sva se spogledala. Nato sem pohitel do ladjine strani. Jambore, prečke, drogi, vse je izginilo. Našel je vrvi, ki so jih držale. Vse je splavalo po morju.

V Maudinih očeh so se prikazale solze in jaz v resnici verujem, da so bile zavoljo mene pretočene. Sam bi se bil zjokal. Kje je bil sedaj najin načrt s katerim sva hotela na novo postaviti jambore na ladji? Izborno je bil izvršil svoje delo. Sedel sem in ves obupan podprl brado z rokami.

»Zasluzi, da umrje,« sem vzkliknil, »in Bog mi odpusti, če bi bil toliko možaka, da bi ga ubil.«

Maud je stala poleg mene in mi tolažilno gladila lase kakor da bi bil otrok in rekla: »No, no, saj se bo vse dobro končalo. Pravica je na najini strani, mora se dobro končati.«

Spomnil sem se Micheleta in naslonil glavo ob njo; v resnici sem postal zopet močan. Dobra ženska je bila meni neusahljiv vir sile. Kaj pa je bilo na vsem? Zgolj zavlačevanje, odlašanje. Morski odtok ni mogel splaviti jambor daleč na morje, in povrh vsega tudi ni bilo vetra. Imel sem samo več dela s tem, da bi jih šel iskat in pripeljal zopet nazaj. Zraven tega pa je bila dober nauk. Sedaj sem videl, kaj se imam nadejati od njega. Lahko bi bil čakal in nama z vse večjim uspehom uničil delo, ako bi bila še več naredila.

»Sedajle prihaja,« je šepnila.

Ozrl sem se kvišku. Lagodno je stopal po palubi na levi strani.

»Ne zmenite se zanj,« sem zašepetal. »Prihaja, da vidi, kako midva vso reč vzameva. Nikar mu ne priznajte, da vea, kaj je bil naredil. To zadoščenje mu lahko prikratava. Sezujte čevlje — tako je prav — in nosite jih v rokah.«

Zatem sva se igrala skrivalnice s slepcem. Kadar je prišel po levi strani, sva smuknila na desno, ko je stopal proti sprednjemu delu ladije, sva se umaknila na zadnjega.

Vendar pa je moral kakor si bodi zaznati, da sva bila na krovu; prav zaupljivo je namreč voščil »Dobro jutro« in čakal, da mu odzdraviva. Nato je odšel počasi navzdol, midva pa sva smuknila naprej.

»Ej, saj vem, da sta na krovu,« je zavpil in videl sem ga, ko je napeto poslušal.

Spominjal me je na veliko sovo uharico, ki posluša, da se preplašene živali ganejo, ko so čule njeno skovikanje. Midva pa se nisva ganila; gibala sva se le, kedar se je on gibal. Tako sva se mu umikala po krovu, roko v roki kot dva otroka, ki jih preganja ljudožerec, dokler ni Wolf Larsen ves nevoljen odšel v kabino. Radost je nama sijala iz oči, ko sva zopet obula čevlje in splezala v čoln. Ko pa sem zrl Maudi v jasne rujave oči, sem pozabil, kakšno zlo je bil nama prizadejal, in sem se zavedal samo tega, da sem jo ljubil in da sem zaradi nje imel moč, da si priborim pot nazaj med svet.

(Dalje prih.)

Najboljša, najcenejša  
kolesa in šivalni stroji  
so edino

**Petelinčevi**  
znamke  
Gritzner, Adler, Phönix

Blizu Prešernovega spomenika za vodo. za dom, obrt in industrijo. Pouk brezplačen, ugodni plačilni pogoji. Tudi na obroke. Večletna garancija.

**Josip Petelinc, Ljubljana**

Vsled zaključka prodajamo vsa oblačila  
letne sezije po skrajno znižanih cenah  
v naši detajlni trgovini Erjavčeva cesta štev. 2  
Konfekcijska tovarna **FRAN DERENDA & Cie., Ljubljana**

SLOVENSKA MATICA naznanja  
žalostno vest, da je umrl njen bivši podpredsednik in blagajnik, gospod

**DR. FRAN DETELA**  
slovenski pisatelj.

Zasluznega pisatelja in dobrega človeka ohranimo v lepem spominu.

Ljubljana, dne 13. julija 1926.

**Zahvala.**

O priliki prebridke izgube našega iskrenoljubljenega brata, nečaka in bratranca, gospoda

**dr. Josipa Stojca**

nam je došlo toliko tolažilnih izrazov sožalja in sočutja, da nam je nemogoče se vsakemu posebej zahvaliti vsem znancem, tovarišem in prijateljem rajnika.

Bog plačaj vsem in vsakemu posebej tisočero! Posebno pa čutimo dolžnost, zahvaliti se gospodu profesorju dr. Plečniku, ki je neumorno skušal rešiti nam nepozabnega sorodnika in ki mu je lajšal v njegovih poslednjih urah hude bolečine.

Istotako hvala častitim sestram in častiti duhovščini za častno spremstvo na njegovi zadnji poti.

Ljubljana, dne 13. julija 1926.

**Žalujoči ostali.**

**Srajce,** promenadne, bele in barvaste, ovratnike vseh vrst in fason, pentlje, samoveznice, žepne robce, nogavice v raznih barvah za gospode in dame, naramnice, toaletne — potrebine, svilene trakove, čipke in vezeno. — Nizke cene. — Velika izbira samo pri

**JOSIP PETELINC-U LJUBLJANA**  
blizu Prešernovega spomenika ob vodi

**„GROM“** CARINSKO POSREDOVNIŠKI IN ŠPEDI-  
CIJSKI BUREAU  
LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 41.

Naslov brzojavkam: „GROM“. Telefon Int. št. 45-4.

**PODRUŽNICE:** Maribor, Jesenice, Rakek.

Obavlja vse v te stroko spadajoče posle najhitreje in pod kulturnimi pogoji.

**Zastopniki družbe spalnih voz S. O. N. za ekspresne pošiljke.**

**Mali oglasi.**  
Za vsako besedo se plača 50 par, za debelo tiskano pa Din 1.—

**Mizarska delavnica**  
Franc Planinšek, Maribor, Milska ulica 11, izdeluje najfineše in prosto pbištvo po zmernih cenah.

**PREMOG - ČEBIN**  
Wolfova 1/II. - Telef. 56.

**Stekleno**  
strešno opeko imajo stalno v zalogi Združene opkarne d. d. v Ljubljani.

**Volna in bombaž**  
za strojno pletenje in vsakovrstna ročna dela se drci v veliki izbiri in po najnižjih cenah pri Karel Prelogu, Ljubljana, Gospoška ul. 8. — Stari trg 12.

Krasne dekorativne patent-divane v plišu vam nudi izredno poceni Rudolf Sever, Ljubljana, Gospoška 6. Vabim na ogled!

**Modroce**  
iz najboljšega domačega in češkega platna, posteljne mreže, zložljive postelje, otomane dekorativne patent divane in tapetniške izdelke nudi najceneje

**RUDOLF RADOVAN**  
tapetnik  
Ljubljana, Krekov trg 1.

**Celulozni les**  
mekka drva, plača najbolje Fructus, Ljubljana, Krekov trg 10.